Stadsledningsförvaltningen **Tjänsteskrivelse** 2026-08-25

KS/2026:313

Yttrande över remiss av delbetänkandet Tillträdesförbud (SOU 2026:48)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar stadsledningsförvaltningens förslag till yttrande som sitt eget och överlämnar det till justitiedepartementet.

Sammanfattning

Solna stad har fått delbetänkandet Tillträdesförbud (SOU 2026:48) på remiss från justitiedepartementet för yttrande. I delbetänkandet behandlas regleringen om straffsanktionerade tillträdesförbud till lokaler som är öppna för allmänheten, däribland butiker, badanläggningar och bibliotek. Utredningen föreslår att tillträdesförbud i fler fall ska kunna användas för att förebygga brott, trakasserier och ordningsstörningar i sådana verksamheter.

Ärendet har beretts av stadsledningsförvaltningen. Eftersom remissen huvudsakligen berör den operativa verksamheten vid bibliotek och simhallar har synpunkter inhämtats från förvaltningen för arbetsmarknad, kultur och fritid på tjänstepersonnivå.

Förvaltningen för arbetsmarknad, kultur och fritid bedömer sammantaget att utredningens förslag kan bidra till ökad trygghet i Solna stads öppna verksamheter. Förslagen ger bättre möjligheter att upprätthålla ordning, säkerhet och en god arbetsmiljö för både personal och besökare.

Stadsledningsförvaltningen delar förvaltningen för arbetsmarknad, kultur och fritids bedömning att förslagen kan bidra till ökad trygghet i stadens berörda verksamheter. I övrigt har stadsledningsförvaltningen inte något att invända mot förslagen i delbetänkandet.

Handlingar

Delbetänkandet Tillträdesförbud (SOU 2026:48) finns att läsa i sin helhet på https://www.regeringen.se/contentassets/da1d3e4def43479086d1050ed283b7da/tilltradesforbud-sou-202648.pdf

Alessandra Wallman
Stadsdirektör

Hanna Malm
Kvalificerad utredare

Beslutet expedieras till
Regeringskansliet (Justitiedepartementet)

Bakgrund
Solna stad har fått delbetänkandet Tillträdesförbud (SOU 2026:48) på remiss från justitiedepartementet för yttrande.

Beredning
Ärendet har beretts av stadsledningsförvaltningen. Eftersom remissen huvudsakligen berör den operativa verksamheten vid bibliotek och simhallar har synpunkter inhämtats från förvaltningen för arbetsmarknad, kultur och fritid på tjänstepersonnivå.

Ärendet
Regeringen beslutade den 11 september 2025 att ge en särskild utredare i uppdrag att se över frågor om bland annat tillträdesförbud, preventiva vistelseförbud och nödvärn. I detta delbetänkande behandlas regleringen om straffsanktionerade tillträdesförbud till lokaler som är öppna för allmänheten, däribland butiker, badanläggningar och bibliotek. Utredningen har bland annat haft i uppdrag att analysera hur nuvarande lagstiftning tillämpas, bedöma om möjligheterna att besluta om tillträdesförbud bör utökas och lämna förslag till en mer effektiv reglering.

Utredningen föreslår att tillträdesförbud i fler fall ska kunna användas för att förebygga brott, trakasserier och ordningsstörningar i sådana verksamheter. Förslagen innebär bland annat att lagens tillämpningsområde utvidgas till att även omfatta andra affärslokaler än butiker, att en presumtionsregel införs vid brott som kan påverka verksamheten, att riskbedömningen förenklas och att polisen ska kunna besluta om tillfälliga tillträdesförbud i avvaktan på åklagares prövning.

Utredningen föreslår att polisen ska kunna besluta om tillfälligt tillträdesförbud direkt på plats efter en incident. Förbudet ska gälla omedelbart och som längst i fyra veckor, i avvaktan på åklagares prövning. Förslaget kan stärka möjligheterna att snabbt agera vid allvarliga händelser och minska risken för att otrygghetsskapande situationer upprepas.

Förslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2027.

Nedan följer områden inom lagstiftningen som är av särskild vikt för stadens ansvarsområde:

Bibliotek
Bibliotek omfattas redan av dagens reglering om tillträdesförbud. För att ett förbud ska kunna meddelas krävs i dag att det finns en konkret risk för brott, allvarliga trakasserier eller, i vissa fall, väsentliga störningar eller betydande skadegörelse. I praktiken kan det innebära att verksamheten behöver dokumentera flera incidenter över tid innan ett tillträdesförbud blir aktuellt.

Utredningen föreslår att det ska bli enklare att meddela tillträdesförbud när någon begår brott i ett bibliotek eller på annat sätt trakasserar personal eller besökare eller väsentligt stör

verksamheten. Den föreslagna presumtionsregeln innebär att tillträdesförbud som huvudregel ska meddelas när brott har begåtts i eller i anslutning till lokalen och brottet kan påverka verksamheten.

För biblioteksverksamheten kan förslaget ge bättre förutsättningar att upprätthålla trygghet och ordning samt att hantera återkommande ordningsstörningar. Samtidigt behöver tillämpningen ske med hänsyn till bibliotekens demokratiska uppdrag och deras betydelse för tillgången till information, kultur, kunskap och digital service.

Simhallar och badanläggningar
Kommunala badanläggningar omfattas också av dagens reglering. Tillträdesförbud kan meddelas när det finns risk för brott eller allvarliga trakasserier i verksamheten.

Utredningen föreslår att förbud även ska kunna meddelas vid risk för trakasserier eller väsentliga störningar av verksamheten. Polisen föreslås dessutom kunna meddela tillfälliga tillträdesförbud direkt i samband med ingripande, om förutsättningarna är uppfyllda.

För kommunens badanläggningar kan förslagen ge bättre möjligheter att agera snabbt vid ordningsstörningar, hot eller andra beteenden som påverkar tryggheten. Samtidigt behöver hänsyn tas till badanläggningarnas betydelse för exempelvis folkhälsa, simundervisning, integration och fritid.

Förvaltningen för arbetsmarknad, kultur och fritids synpunkter och förslag

Förvaltningen bedömer sammantaget att utredningens förslag kan bidra till ökad trygghet i Solna stads öppna verksamheter, särskilt bibliotek och simhallar. Förslagen ger bättre möjligheter att upprätthålla ordning, säkerhet och en god arbetsmiljö för både personal och besökare.

För Solna stads del är frågan särskilt relevant eftersom biblioteken och simhallarna har många besökare och används av invånare i olika åldrar. Förslagen kan ge verksamheterna bättre möjligheter att agera när enskilda personers beteende påverkar tryggheten eller begränsar andra besökares möjlighet att använda verksamheterna.

Förvaltningen ser särskilt positivt på att regelverket föreslås bli tydligare och mer ändamålsenligt i situationer där det har förekommit allvarliga incidenter. Erfarenheter från stadens verksamheter visar att processen för att få tillträdesförbud i dag kan vara både lång och komplicerad, även när personal och besökare upplever betydande otrygghet. Förslagen bedöms därför kunna skapa bättre förutsättningar för snabbare och mer förutsebara beslut i allvarliga ärenden.

Förvaltningen ser även positivt på polisens möjlighet att besluta om tillfälliga tillträdesförbud, eftersom detta kan minska tiden mellan en allvarlig incident och en faktisk åtgärd. Detta bedöms stärka kommunens trygghetsarbete och skapa bättre förutsättningar för trygga och välkomnande miljöer för invånarna.

Samtidigt vill förvaltningen uppmärksamma att de föreslagna lagändringarna främst kommer att få betydelse för bibliotek och badanläggningar. Ungdomsgårdar och andra kommunala mötesplatser omfattas i regel inte av förslagen, trots att liknande ordnings- och trygghetsutmaningar ibland förekommer även där.

Sammantaget bedömer förvaltningen att utredningens förslag i huvudsak är positiva och kan stärka tryggheten i Solna stads verksamheter. Särskilt positivt är att möjligheterna att få till stånd tillträdesförbud i allvarliga fall föreslås förbättras. Samtidigt är det viktigt att regelverket även fortsättningsvis tillämpas med stor hänsyn till verksamheternas samhällsuppdrag och den enskildes möjlighet att ta del av viktiga kommunala funktioner.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Av utredningen framgår att ökade kostnader främst bedöms uppstå för Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten och rättsväsendet i övrigt. För kommunerna bedöms de direkta ekonomiska konsekvenserna vara begränsade.

Om antalet ärenden om tillträdesförbud ökar kan även kommunens administration öka något, exempelvis genom behov av dokumentation, dialog med polis och åklagare samt uppföljning av beslutade förbud. På längre sikt kan förslagen bidra till minskade kostnader för ordningsstörningar, skadegörelse och trygghetsskapande insatser, om reglerna leder till ökad trygghet och ordning i verksamheterna.

Konsekvenser för barn

Förslagen innebär inte någon förändring av nuvarande åldersgräns. Tillträdesförbud får inte meddelas personer under 15 år och brott som begåtts före 15 års ålder får inte beaktas vid prövningen. Utredningen bedömer att förslagen är förenliga med barnkonventionen och framhåller att barnets bästa ska beaktas vid tillämpningen. Särskild hänsyn behöver därför tas när ett tillträdesförbud kan påverka barns tillgång till bibliotek, simundervisning eller andra verksamheter som har betydelse för utbildning, utveckling och delaktighet.

För Solna stad är detta särskilt viktigt eftersom stadens bibliotek och simhallar används av många barn och unga, både inom skolans verksamhet och på fritiden.

Stadsledningsförvaltningens synpunkter och förslag

Stadsledningsförvaltningen delar förvaltningen för arbetsmarknad, kultur och fritids bedömning att förslagen kan bidra till ökad trygghet i stadens berörda verksamheter.

I övrigt har stadsledningsförvaltningen inte något att invända mot förslagen i delbetänkandet.

Kommunstyrelsen

§ 191

Yttrande över remiss av delbetänkandet Tillträdesförbud (SOU 2026:48) (KS/2026:313)

Beslut
Kommunstyrelsen antar stadsledningsförvaltningens förslag till yttrande som sitt eget och överlämnar det till justitiedepartementet.

Sammanfattning
Solna stad har fått delbetänkandet Tillträdesförbud (SOU 2026:48) på remiss från justitiedepartementet för yttrande. I delbetänkandet behandlas regleringen om straffsanktionerade tillträdesförbud till lokaler som är öppna för allmänheten, däribland butiker, badanläggningar och bibliotek. Utredningen föreslår att tillträdesförbud i fler fall ska kunna användas för att förebygga brott, trakasserier och ordningsstörningar i sådana verksamheter.

Ärendet har beretts av stadsledningsförvaltningen. Eftersom remissen huvudsakligen berör den operativa verksamheten vid bibliotek och simhallar har synpunkter inhämtats från förvaltningen för arbetsmarknad, kultur och fritid på tjänstepersonnivå.

Förvaltningen för arbetsmarknad, kultur och fritid bedömer sammantaget att utredningens förslag kan bidra till ökad trygghet i Solna stads öppna verksamheter. Förslagen ger bättre möjligheter att upprätthålla ordning, säkerhet och en god arbetsmiljö för både personal och besökare.

Stadsledningsförvaltningen delar förvaltningen för arbetsmarknad, kultur och fritids bedömning att förslagen kan bidra till ökad trygghet i stadens berörda verksamheter. I övrigt har stadsledningsförvaltningen inte något att invända mot förslagen i delbetänkandet.